

נשר

מקלט עילוי

בזמנים בהם אנו נכנסים ויוצאים ממרחבים מוגנים שונים מתחת ומעל לקרקע, האם יצא לנו להרהר בחיות הבר בארצנו לכמה רגעים? מה המרחבים המוגנים שלהן ולאילו מטרות? חיות בר שונות בוחרות במרחבים מוגנים עיליים (לא בהכרח רחבים 😊) מוצקים, גבוהים ומבודדים כדי להגן על עצמן מטורפים, לגדל צאצאים בביטחון, לשמור על מזון שטרחו להשיג או פשוט לנוח ללא הפרעה. אצלנו, במוזיאון האדם והחי, חיות בר כאלה כמו: היעל הנובי, הנמר האפריקני, העטלף, שפן הסלע, הנשר המקראי והירקון (ציפור שיר) לא זקוקות לחפש מרחב מוגן משום שהן, או ליתר דיוק הפוחלצים שלהן, שמורים ומוגנים בחדרי האוספים או בתערוכות המוזיאון.

[לחצו כאן להתרשם מפוחלצי חיות הבר האלה ועוד פריטים רבים אחרים בספריית האוספים שלנו.](#)

אבל, בסביבתן הטבעית, איפה אותן חיות בר מתמגנות?

צוקים תלולים ומצוקים
נשרים: על מדפי סלע במצוקים גבוהים ומבודדים.
יעלים: זכרים, נקבות ועופרים במדרונות תלולים וגבוהים.

צמרות עצים צפופות
נמרים: נוהגים להעלות את טרפם לצמרות עצים לבודד אותו מטורפים כמו
צבועים (כיום, אין עדויות מוצקות לנמרים חיים בישראל).
ציפורי שיר: במרומי העצים.

מערות ונקיקים
עטלפים: נתלים במערות תלויות או בנקיקי סלע צרים.
שפני סלע: בין ערימות סלעים ובתוך סדקים צרים במקומות גבוהים.

קינים תלויים
ציפורי שיר מסוימות, למשל ירקון: בונות קינים התלויים על קצות ענפים דקים
מעל מקורות מים או בגובה רב, מקום שבו משקל הטורפים הקרבים לקן ישבור
את הענף.

הנשר המקראי, ידוע כ"מלך העופות" של שמי ישראל, אבל גם מלך צריך מרחב מוגן משלו.

מוטת הכנפיים שלו כל כך גדולה (יכולה להגיע לשלושה מטרים) שהיא נראית כמו שלושה צעדים ענקיים שלנו. הנשר חשוב לטבע כ"מנקה" של הסביבה. צווארו הארוך ומקורו הגדול והחזק מותאמים לאכול פגרים, ובזכות קיבתו המותאמת לעיכול שלהם, הוא מונע ממחלות להתפשט. נשרים בוחרים לקנן במדפי סלעים, המעניקים להם הגנה ותצפית מקיפה על ממלכת השמיים. אפשר לצפות בנשרים בשידור חי במצלמות שמותקנות על המצוקים בגולן, בכרמל ובמדבר יהודה ומשדרות מסביב לשעון את המתרחש בקן מהטלת הביצה, דרך הדגירה המשותפת של זוג ההורים ועד לטיפול המסור בגוזלים.

[לחצו כאן ואולי תתרגשו כמונו לצפות בנשרים בשידור חי ללא הפרעה לנשרים במרחב המוגן שלהם.](#)

ביחד או לחוד

כשאנחנו נכנסים למקלט, זו הזדמנות לפגוש חברים, לשחק ולספר סיפורים כדי להפיג את הפחד. בטבע, המצב שונה, רוב חיות הבר מעדיפות לשמור מרחק מחיות אחרות כדי שלא יגזלו להן את המזון, ינסו לצוד או לפגוע בהן.

משימה לבלשים צעירים

התבוננו בתמונה. נשרים רבים מתקבצים יחד בין הסלעים הגבוהים, אבל נראה שבעל חיים אחד התבלבל והצטרף למרחב המוגן שלהם. מצליחים לזהות מי זה ולמה הוא הגיע דווקא לשם?

תערוכת קבע - דיורמת מדבר יהודה, צלם: יקי אקרמן

אם לא יצא לכם לבקר במוזיאון האדם והחי, התבוננו בתמונות פוחלצי הנשרים שלנו כפי שהוצגו אצלנו בעבר וגם כעת. נשמח לפגוש אתכם במוזיאון כשיפתח בבטחה לקהל הרחב.

תערוכת עבר 'איזה פחד', צלם: נדב כהן יונתן
תערוכה נוכחית 'יוגה וחיות אחרות', צלם: נדב כהן יונתן

תנוחת הנשר - גרודאסאנה

נכופף מעט את הברכיים בעמידה, נרים רגל אחת ונלפף אותה סביב הרגל העומדת. נציב יד אחת מעל השנייה, נלפף אותה תוך כדי כיפוף המרפקים, ונפגיש את כפות הידיים מול הפנים.

כמו הנשר, נשלח מבט רחוק מעבר לאופק.